

Mødet den 2. Juli 1908.

Fraværende: Bischoff, Harald Jensen, Sabroe, Samuelsen og Simonsen.

1. (J. Nr. 9¹—1908). Anvisning af et Afdrag paa 34000 Kr. paa **Indkvarteringsgodtgørelsen** for Tiden 1. Oktober 1907 til 31. Marts 1908.

Til Efterretning.

2. (J. Nr. 5²—1908). Indenrigsministeriets Samtykke til Indretning af Spisestue for ugifte Underofficerer paa **Artillerikasernen**.

Til Efterretning.

3. (J. Nr. 188—1908). Følgende Skrivelse fra Ministeriet for offentlige Arbejder angaaende **Havnens Budget** for 1908—09 toges til Efterretning.

»Hoslagte af Hr. Amtmanden under 19. Marts d. A. hertil indsendte Overslag over Aarhus Havns Indtægter og Udgifter i Aaret 190⁸/₉, der er blevet forsynet med Paategning om i Overensstemmelse med § 16 i Lov af 26. Maj 1868 om Købstadkommunernes Styrelse m. v. at have været forelagt Ministeriet, og som bliver at vedlægge Havneregnskabet, skal man tjenstlig anmode Dem om at tilstille Aarhus Byraad, idet man samtidig skal bede Raadet tilkendegivet, at Vandbygningdirektøren, med hvem man har brevvekslet om Sagen, har henledet Opmærksomheden paa, at Pælene i det i Overslaget om

meldte projekterede Beton-Bolværk ved Inderenden af »Slippens« Østside bør have en langt ringere Hældning end foreslaaet, for at Pælene ikke skulle lide ved at blive skurede af Skibssider, hvorved Jernet i Armeringen vilde kunne blive blottet og derefter angrebet af Rust.

Nogle med Overslaget fremsendte Planer m. v. følge hoslagt tilbage.*

4. (J. Nr. 212—1908). Skrivelse fra Indenrigsministeriet med Anmodning om Forslag til Fastsættelse af den Kendelse, der i Henhold til § 12 i Næringsloven af 29. December 1857 skal erlægges ved Overlevering af **Borgerbrev** som **Automobilfabrikant**, **Rørvævsfabrikant** og **Skotøjsfabrikant**, hvilke tre Næringsbrug efter den i indeværende Aar stedfundne Revision er optaget i de under 30. Marts d. A. udfærdigede Vedtægter for bunden Næring.

Det vedtoges overensstemmende med vedkommende Udvalgs Indstilling at foreslaa samtlige tre Næringsbrug sat i 1. Klasse.

5. (J. Nr. 127—1908). Skrivelse fra Justitsministeriet om at der er tildelt Sprøjtefører Andr. Petersen **Jubilæumstegnet** for 25 Aars Tjeneste i Brandvæsenet.

Til Efterretning.

6. (J. Nr. 210—1908). Skrivelse fra Landsudstillingens Præsident om **Kommunens Tilslutning til Udstillingens Afdeling VII** omfattende Kommunalinstitutioner, Ingeniør- og Bygningsvæsen.

Det vedtoges at tilskrive de forskellige Udvalg angaaende Deltagelse i Udstillingen.

7. (J. Nr. 203—1908). **Overligningskommissionens Forandringer** i Marts-Tillægslingen toges til Efterretning.

8. (J. Nr. 195—1908). Indstilling fra Budgetudvalget om at stille et Beløb af 2000 Kr. til Raadighed for Udvalget for **Udsendelse af Feriebørn.**

Indstillingen vedtoges.

9. (J. Nr. 186—1908). Fra Skoleudvalget forelaa følgende Indstilling til **Ændringer i Skoleplanens §§ 14, 15 og 16:**

»I Anledning af, at Skolekommissionens Skrivelse af 17. Juni d. A. med hosfølgende Forslag fra Skolekommissionens Formand og Skoleinspektøren er sendt til Skoleudvalgets Erklæring, skal dette bemærke følgende:

Skoleudvalget foreslaar det ærede Byraad, at Lærerpersonalet lønnes efter Lov af 27. Maj 1908, højere Skala. Et Mindretal indenfor Udvalget (Müller) foreslaar at vælge højere Skala med de af Skolekommissionens Formand og Skoleinspektøren foreslaaede Forhøjelser. Angaaende §§ 15 og 16 foreslaar Udvalget at stemme for den af Skolekommissionens Formand og Skoleinspektøren foreslaaede Affattelse. §§ 14, 15 og 16 i Skoleplanen foreslaas herefter ændrede som angivet i medfølgende Eksemplar af Skoleplanen, idet dog de nødvendige Ændringer i § 14 bliver at foretage ifølge Mindretallets Forslag, hvis dette vedtages.

Skoleudvalget skal herefter opgøre, hvilke forøgede Udgifter paa Skolevæsenets Budget for indeværende Aar de foreslaaede Ændringer vil foranledige.

- 1) Forøgelsen af de fast ansatte Læreres og Lærerinders samt Overlærernes Lønninger efter Lov af 27. Maj 1908 højere Skala . . . Kr. 40000 (Hvis lavere Skala kunde anven-

des, vilde Merudgiften kun blive
23000 Kr.)

2) Forøgelsen af Timelærernes Løn c.	»	6000
3) Ændringerne angaaende Betaling
for fast ansatte Læreres og Lærer-
inders Ekstratimer ca.	»	400
(for et helt Aar 800 Kr.)		
4) Ændringerne i Gymnastiklærer-
nes Løn	»	400
(for et helt Aar 800 Kr.)		

Samlet Merudgift ved hele For-
slaget Kr. 46800

Hvor meget Vikarudgifterne vil stige ved
den foreslaaede Ændring, kan næppe kalkuleres.

Af samtlige Bestemmelser træder ifølge Lov
af ²⁷/₅ 08 det fast ansatte Lærerpersonales, Over-
lærernes samt Timelærernes nye Lønninger i
Kraft fra 1. April 1908. — Derimod foreslaar
Skoleudvalget, at Ændringerne angaaende 1) fast
ansatte Læreres Ekstratimer, 2) Gymnastiklærer-
nes Timer og 3) Vikarers Timer træder i Kraft
1. Sept. 1908.

Til Slut skal Skoleudvalget tillade sig at
foreslaa det ærede Byraad, at der, samtidig med
at de forannævnte Ændringer i Skoleplanens §
14. 15 og 16 indsendes til Skoledirektionen, rettes
en Henvendelse til denne angaaende det af By-
raadet 20. Februar d. A. vedtagne og til Au-
toriteterne indsendte Forslag til en Ændring i
Skoleplanen.

Skoleudvalget vil ikke godt kunne lægge sit
Budget for 1909—10 uden at være underrettet om,
hvorvidt den omtalte Ændring skal træde i Kraft
i Foraaret 1909 eller ikke.«

Skolekommissionens Skrivelse var saalydende:

»Idet Skolekommissionen oversender med-

følgende Forslag fra Skolekommissionens Formand og Skoleinspektøren til det ærede Byraads Overvejelse, indstiller den, at Byraadet lader Loven af 27. Maj 1908 træde i Kraft saa gunstigt for Skolevæsenets Udvikling, som Byens økonomiske Forhold tillader.«

Forslaget fra Skolekommissionens Formand og Skoleinspektøren var følgende:

»I Anledning af den nye Lov om Lønninger for Lærere og Lærerinder i Folkeskolen m. m. foreslaaes herved følgende ændrede Affattelse af §§ 14, 15 og 16 i den under 18. December 1907 af Ministeriet approberede Skoleplan for Aarhus Købstad.

§ 14.

Fra 1ste April 1908 lønnes Lærerpersonalet efter følgende Skala:

Tjenestetid.	Lærere.	Lærerinder.
0— 4 Aar.	1800 Kr.	1500 Kr.
5— 8 »	2000 »	1600 »
9—12 »	2300 »	1700 »
13—16 »	2600 »	1800 »
17—20 »	2900 »	2000 »
følgende »	3200 »	2200 »

Fra samme Tidspunkt lønnes Overlærerne saaledes:

Tjenestetid.	Løn.
0— 4 Aar.	3200 Kr.
5— 8 »	3500 »
9—12 »	3800 »
følgende »	4200 »

Grundlønnen udredes for samtlige ansattes Vedkommende af Kommunen, medens Staten betaler Løntillægene. Dog betaler Kommunen 100 Kr. af Tillæget paa Lærerindernes næstsidste Lønsats og 200 Kr. af Tillæget paa sidste.

§ 15.

Kommunen udbetaler den hele Løn til Lærerpersonalet med $\frac{1}{12}$ i hver Maanedes Begyndelse og faar kvartalsvis gennem Skolefonden af Staten refunderet dennes Andel (o. s. v. som i den nuværende Affattelse).

§ 16.

Timelærere og Timelærerinder lønnes med 3 Kr. maanedlig pro ugentlig Time. Timer, som fast ansatte Lærere eller Lærerinder læser udover 36 Timer, lønnes med 4 Kr. maanedlig pro ugentlig Time.

Ekstratimer i Sang med 2 Klasser ad Gangen lønnes altid med 4,50 Kr. maanedlig pr. ugentlig Time, og de 4 Gymnastiklærere, der faa Timebetaling, lønnes saaledes:

Tjenestetid.	Maanedlig Løn pr. ugentlig Time.
0— 5 Aar.	3,20 Kr.
6—10 »	3,60 »
følgende »	4,00 »

Vikarer lønnes med 75 Øre pr. læst Time.

For Vikariater i Sygdomstilfælde udreder Kommunen Betalingen for et Tidsrum af indtil 6 Maaneder, saaledes at Halvdelen af de dermed forbundne Udgifter for saavidt angaar fast ansatte Lærere og Lærerinder bæres af Amtsskolefonden. De Haandgerningslærerinder og Gymnastiklærerinder, der er fast ansatte, faar en forholdsvis Nedsættelse i Lønnen, hvis de ikke underviser i 36 Timer.

Bemærkninger ad § 14.

Lønninger er med Undtagelse af de fast ansatte Læreres og Lærerindernes to sidste Lønsatser dem, som bestemmes i Lovens højere Skala, der uden Tvivl vil blive valgt af Ministeren for Aarhus Vedkommende.

For Lærere er der her foreslaaet en Begyndelsesløn, der er 200 Kr. højere end den i Lovens højere Skala fordrede.

Aarsagen til, at man har ment at maatte fremkomme med dette Forslag, er Bestemmelsen i Lovens § 7, hvor det hedder:

Det forøgede Tilskud (til Københavns Kommune — nemlig 375,000 Kr.) er afhængig af, at der er vedtaget en af vedkommende Minister billiget Forøgelse af de hidtil gældende Lønninger, hvori de i nærværende Lovs § 4 fastsatte Regler for Beregningen af Tjenesteaider er fulgte.

Lønningsskalaen i København er for Lærere for Øjeblikket 1500 stigende i 20 Aar til 3000 Kr.

Københavns Kommunelærerforening har nu, foranlediget af ovennævnte Lovbestemmelse, indgivet Andragende til Kommunalbestyrelsen om:

a t Lærerne lønnes efter en Skala, der i Løbet af 18 Aar naar en Slutløn af 4000 Kr., og
a t Lærernes ugentlige Timetal efter 25 Tjenesteaar nedsættes til 30 uden Nedsættelse af Lønnen.

Endskønt Lærerne vel næppe har Udsigt til saa høj en Slutløn, saa er der dog vistnok ingen Tvivl om, at den mindst vil blive 3600 Kr.

I saa Fald kommer Slutlønnen i København 600 Kr. over højere Skalas, ligesom Københavns nuværende Slutløn — 3000 Kr. er 600 Kr. over den gamle Skolelovs højeste Skalas 2400 Kr.

Da København i 1899 ved Skolelovens Vedtagelse fastsatte Slutlønnen 3000 Kr., maatte Aarhus følge efter, saaledes at Lønskalaen her blev 2700 Kr.

Stillingen bliver nu den samme som den Gang. Hvis Aarhus skal beholde sin Førerstilling paa Skolevæsenets Omraade, hvis unge dygtige Lærere skal føle sig dragne til vor By, og ikke søge enten til København og Frederiksberg for den højere Løns Skyld, eller til mindre Byer, hvor der er billigere at leve, saa maa Aarhus følge efter og sætte Lønnen op helst i Højde med København, men i hvert Fald saa højt, at Afstanden ikke er større end nu.

Og der er en meget vigtig Grund mere dertil nu end i 1901. Hidtil er yngre Lærere her i Byen, som kunde føle sig fristede af Hovedstaden, blev afholdt derfra ved den Kendsgerning, at de i København maatte begynde forfra paa Lønskalaen; men som det vil ses af foran citerede Lovparagraf, skal København nu for at faa Statstilskudet følge de samme Regler for Ancienniteten som Provinsen, og der er herefter intet til Hinder for, at dygtige yngre Lærere med 8 à 10 Aars Anciennitet kan komme an i København eller Frederiksberg og medtage deres Anciennitet. Hvad det vilde betyde for Skolevæsenet her at miste 1 à 2 af de dygtigste Lærere ved hver Skole, er det ikke nødvendigt at gøre opmærksom paa. Og at det let vil blive Tilfældet, naar de pekuniære Forhold er bedre i København end her, kan betragtes for afgjort.

I Slutningen af 80'erne, da Lønningerne var meget bedre i København end her, drog ikke faa dygtige Lærere herfra derover (saaledes Wiggers, Christiansen, Wilster, Nørby, nu meget ansete i Hovedstaden), endskønt de ikke kunde tage deres Anciennitet med.

Vi tror af de anførte Grunde, at der virkelig er Fare paa Færde, og vi foreslaar derfor Byraadet at forbedre Lærernes Grundløn med 200 Kr. og Lærerindernes Løn med 100 Kr. paa næstsidste og 200 Kr. paa sidste Trin.

Naar dette Forslag fremkommer, er det først og fremmest for at værne Skolevæsenets Interesser, et Nødværge, om man vil, og vi vilde føle os forpligtet til at fremkomme med det, selv om vi aldeles ikke ønskede just at foretage en Retfærdighedshandling mod Lærerne.

Den ny Lønningslov kommer vel til for Kommunen at betyde en forøget Udgift paa ca. 40,000 Kr. Denne Stigning falder næsten ganske paa Lærerinderne.

Ifølge Budgettet for 1909—10
koster 80 Lærere Kommunen ca. 122,500 Kr.

og 80 Lærerinder ca. 88,400 »

Efter den ny Lov vil de samme

80 Lærere koster Kommunen 128,000 Kr.
og 80 Lærerinder 120,000 »

Altsaa for Lærernes Vedkommende en Stigning paa 5500 Kr., og for Lærerinderne 31600 Kr.

Naar her nu foreslaaes et Tillæg paa 200 Kr. for hver Lærer, bliver Stigningen for Lærernes Vedkommende 21500 Kr. Den foreslaaede Forhøjelse af Lærerindernes Slutløn vil betyde en forøget Udgift af 5000 Kr.

Ved Sammenligning med de kommunale Funktionærers Løn vil Lærernes formentlig vise sig ikke særlig høj, snarere lavere end disses, og det kan tilføjes, at de kommunale Embedsmænd gennemgaaende hurtigere naar op paa deres Lønskalas højeste Trin end Lærerne.

Det tør vel nok siges, at Lærernes Uddannelse i det hele er mindst lige saa dyr som

disses, og man maa ikke glemme, at Lærerne jo ingenlunde kan vente at komme i Embede i de første Aar efter deres Eksamen.

Vi tror da, at det er retfærdigt, at de foreslaaede Lønforbedringer indføres; men bortset herfra mener vi, at en stor By som Aarhus, hvor Livsvilkaarene i alle Maader er lige saa dyre som i Hovedstaden, maa sørge for at bringe sine Lærerlønninger op nogenlunde i Højde med København ligesom hidtil, hvis Byens Skolevæsen skal gaa fremad og beholde sin førende Stilling, og ikke udsætte sig for at gaa Glip af de unge Kræfter eller endog risikere, at Skolerne mister deres førende Lærere.

Bemærkninger ad § 15.

Ændringen er foranlediget af, at Lovens § 5 udtrykkelig foreskriver, at Statstilskudet skal udbetales kvartalsvis og ikke som nu halvaarsvis.

Bemærkninger ad § 16.

Der er ved denne § søgt en mere rationel Lønning af Timelærere og Vikarer.

Hvad Timelærerlønnen angaar, saa er den fastslaaet i Lovens § 1 til 75 Øre i Timen, saaledes at Maaneden regnes til 4 Uger, og der betales for alle Aarets 12 Maaneder. Dette bliver 3 Kr. om Maaneden pr. ugentlig Time.

Betalingen for det fast ansatte Lærerpersonales Ekstratimer er lige højt for Læreres og Lærerinders Vedkommende. Lærerne faar nu 1 Kr. og Lærerinderne 75 Øre, og saaledes at der kun betales for læste Timer.

Den for de nuværende 4 Gymnastiklærere foreslaaede Løn er den samme, som de faar nu, dog med den Forskel, at de nu faar Løn for 41 Uger af Aaret, medens det her er foreslaaet,

at de ligesom de øvrige Timelærere skal lønnes for 48 Uger.

Reglerne angaaende Vikariater i Sygdomstilfælde er de samme som nu med en lidt ændret Affattelse, som formentlig gør dem mere præcise. «

J a k o b J e n s e n forelagde Indstillingen, som han gennemgik i alle Enkeltheder, og knyttede dertil Bemærkninger om, at Skoledirektionen kunde approbere »højere Skala«, men at Forslag om »lavere Skala« skulde approberes af Ministeriet. Idet han anbefalede Udvalgets Flertals Forslag, henstillede han til Byraadet at imødekomme Udvalget med Hensyn til den i Indstillingens sidste Del omtalte Forespørgsel til Skoledirektionen angaaende Byraadets Vedtagelse af 20. Februar d. A. om Betalingsskolernes Nedlæggelse.

M ü l l e r pegede paa, at Loven fastsatte to Skalaer af Hensyn til Huslejens Størrelse i de forskellige Byer, og at Ministeren næppe vilde vælge den lavere Skala for Aarhus's Vedkommende. Han skulde gerne erkende, at Loven af 27. Maj 1908 betegnede et betydeligt Fremskridt; men han kunde ikke indrømme, at Lærerne dermed havde naaet det, som de havde Grund til at vente efter den Stilling i Samfundet, de indtog, og efter det Lønregulativ, der var vedtaget for Kommunens Funktionærer. Ved Sammenligning med Lønregulativet kunde ses, at Lærerne, hvad Begyndelsesløn angik, var ligestillet med 10. og 11. Klasse, hvori forskellige Formænd fandtes, og hvad Slutlønnen angik stod Lærerne imellem 6. og 7. Klasse. Der maatte desuden lægges Mærke til, at de kommunale Funktionærer naaede deres Slutløn efter en tolvaarig Tjenestetid, hvorimod Lærerne skulde have 20 Aars Anciennitet, inden

de naaede højeste Løn. Han troede, at Betydningen af Lærernes Gerning var mindst lige saa stor som Betydningen af deres Gerning, der stod i 6. og 7. Lønklasse. Alene denne Betragtning var derfor tilstrækkelig for ham til at foreslaa at vedtage den af Skolekommissionens Formand og Skoleinspektøren foreslaaede Lønforbedring. I det lange Løb vilde Byen ved at blive ved »højere Skala« tjene $77\frac{7}{9}$ Kr. aarlig paa hver Lærer, idet Byens Udgift til hver Lærer nu var $1677\frac{7}{9}$ Kr. aarlig, medens den efter Lovens højere Skala kun vilde blive 1600 Kr., idet kun Grundlønnen skulde udredes af Kommunen. Ved at give et aarligt Tillæg af $122\frac{2}{9}$ Kr. for hver Lærer, ud over hvad man gav nu, vilde man altsaa hæve Grundlønnen med 200 Kr. Naar man holdt af at fremdrage Skolegerningen og Skolevæsenet som noget af det vigtigste i Samfundet, maatte man ikke stille Skolens Arbejdere saaledes, at de med Rette kunde føle sig brøstholdne. For ham selv personlig havde en Forbedring af Lærernes Løn ikke mindste Betydning, saa han talte altsaa kun for Stændens Skyld. En kommunal Funktionær i 6. Lønklasse vilde efter en 35 aarig Tjenestetid have kostet Kommunen 111105 Kr., en Funktionær i 7. Lønklasse 92000 Kr., men en Lærer vilde ved at tjene Kommunen i samme Tid kun koste denne 56000 Kr. efter Lovens højere Skala, og kun 63000 Kr., hvis Grundlønnen blev forhøjet til 1800 Kr. Ved denne Sammenligning skulde naturligvis ikke være sagt, at Taleren havde noget imod, at de kommunale Funktionærer lønnedes saaledes, at de kunde føre en forholdsvis sorgfri Tilværelse; men Kommunen havde selvfølgelig samme Forpligtelse overfor Lærerne. Dersom man saa hen til Lærerlønningerne i Tyskland,

vilde man snart se, at vi her stod langt tilbage. I Flensborg var Lærernes Slutningsløn 3600 Mk., og selv den tarveligste By i Prøjsen havde for over 10 Aar siden lønnet sine Lærere lige saa godt, som vi nu begyndte paa at gøre. Forøvrigt vilde der snart blive gennemført en ny Lønningslov for Lærerne i Tyskland, og Slutlønnen vilde efter den blive mindst 4500 Mk. Samtidig maatte det erindres, at ingen Lærer i Tyskland læste over 28 Timer ugentlig, i de højere Klasser læstes der endog kun 22 Timer. Han tvivlede ganske vist meget paa, at det af ham stillede Forslag kunde gennemføres, men derfor kunde de af ham fremførte Argumenter alligevel ikke modbevises.

Nørgaard syntes, man skulde være varsom med at drage Sammenligning med Udlandet, da de forskellige Forhold og den forskellige Levevis kunde gøre Sammenligningen ret værdiløs. Ligesom alle sikkert glædede sig over, at Lærernes Løn var steget, saaledes var alle vist ogsaa enig om, at det ikke var nogen svimlende Løn, Lærerne var naaet til, og i at de hidtil var blevet noget stedmoderligt behandlet, hvad dog ikke kunde bebrejdes Kommunerne saa meget som Staten. En anden Side af Sagen var det imidlertid, at Lønforhøjelsen beklageligvis kom midt i Kommunens Budget. Han kunde godt forstaa, at Lærernes Talsmand, Hr. Müller, kunde have ønsket Lærernes Løn forhøjet, hvis Lovforslaget var faldet, men da det var vedtaget, og Lærerne altsaa nu havde faaet en Forhøjelse, syntes han, det var ret bagvendt paa dette Tidspunkt at forlange yderlig Forhøjelse. Forslaget burde saa i ethvert Tilfælde være stillet paa et langt tidligere Tidspunkt. Hvor godt han derfor end kunde unde Lærerne gode Vilkaar, maatte han dog finde det

højest mærkeligt paa nærværende Tidspunkt yderlig at forhøje Skolevæsenets Udgiftskonto med en Snes Tusinde Kr.

M o u s t e n gjorde opmærksom paa, at der intet Forlangende forelaa fra Lærerne. Han kunde give Hr. Müller Ret i, at Lærerne var langt nede i Sammenligning med de kommunale Funktionærer, men de var dog nu ved Loven naaet et godt Stykke frem. Det var derfor forstaaeligt, om Byraadet ikke nu ønskede yderlig at forhøje Lærrelønningerne; men efter den Velvilje, Byraadet de senere Aar havde vist overfor Lærerne, kunde den samme Velvilje nok paaregnes for Fremtiden. Efter hans Mening burde Aarhus ogsaa vedtage noget højere Lønninger, men paa nuværende Tidspunkt vilde det dog sikkert være rigtigst at nøjes med at vedtage »højere Skala«.

J a k o b J e n s e n var overbevist om, at en Sammenligning mellem hele Tyskland og hele Danmark vilde falde ud til Fordel for Danmark. Han havde aldrig tænkt sig, at Kommunens Forpligtelser skulde stige, fordi Staten overtog en Del af Byrden. I Virkeligheden havde Staten ved Lærernes Lønningslov læsset en ny Forpligtelse paa 46000 Kr. over paa Kommunen, og dette Beløb blev endda noget højere ved Udvalgets Forslag. Ved en Sammenligning mellem Lærerne og de kommunale Funktionærer maatte det erindres, at en meget stor Del af de sidste havde tilbagelagt en 5 aarig Uddannelsestid, medens Lærernes Uddannelsestid var af kortere Varighed. En anden Forskel var, at de kommunale Funktionærer maatte ofre meget paa deres videre Uddannelse for at være paa Højde med de Krav, der stilledes til dem, hvorimod Kommunen og Staten for en væsentlig Del afholdt Udgifterne ved Lærer-

nes videre Uddannelse. Endelig var Lærerne ogsaa med Hensyn til Pension stillet heldigere end de kommunale Funktionærer. Hr. Müllers Beregning om, hvad Byen vilde tjene paa hver Lærer ved kun at antage »højere Skala«, holdt heller ikke ganske Stik. Udvalgets Flertal skulde imidlertid ikke stemme imod, dersom der var Velvilje i Byraadet for Hr. Müllers Forslag, idet Udvalgets Flertals Stilling var dikteret af Hensyn til Budgettet.

Müller kunde ikke se noget bagvendt i at komme med Forslag om en Forøgelse af Lærrelønningerne, da en saadan Forøgelse var blevet bebudet under Budgetbehandlingen. Han maatte endvidere gøre opmærksom paa, at af de 46000 Kr., der skulde udredes mere til Lærrelønninger, faldt de mindst 40000 Kr. paa Lærerindernes Konto. Naar Hr. Jakob Jensen omtalte de kommunale Funktionærers Uddannelsestid som længere end Lærernes, maatte det dog erindres, at Lærernes Uddannelsestid var 4 Aar, og at det 5. Aar meget ofte gik med. Iøvrigt ansaa han yderlig Diskussion nu for ørkesløs, saa han skulde forbeholde sig at komme tilbage til Sagen ved Budgetbehandlingen.

Filtenborg vilde gerne gaa med til Udvalgets Forslag om at antage »højere Skala«, men det forekom ham uheldigt foreløbig at forbedre Lærernes Løn i saa stærke Spring, som Hr. Müller foreslog. De 46000 Kr. vilde betyde ca. $\frac{1}{2}$ % Stigning i Formue- og Lejlighedsskatten. Han fandt det mærkeligt, at Lovgivningsmagten vedtog en Lov med tilbagevirkende Kraft, og gjorde opmærksom paa, at de 46000 Kr. maatte tages af Kommunens Overskud.

Jakob Jensen skulde gøre opmærksom paa, at Forhøjelsen af Betalingen for Ekstratimer og Gymnastiktimer først skulde træde i Kraft til 1. September, og at Hr. Müller havde glemt at omtale, at de kommunale Funktionærer kun havde 6 Søgnedage fri om Aaret, hvorimod Lærerne have 64.

Mikael Johansen havde megen Sympati for Hr. Müllers Forslag, men vilde dog opfordre til at vente med dette Forslag til Budgetbehandlingen. Til den Tid kunde man se, hvorledes København og de øvrige Købstæder vilde lønne deres Lærere. Det var ofte ytret, at Aarhus maatte gøre alt for at faa det bedst mulige Skolevæsen, men vilde man ikke ofre noget ekstra paa Lærernes Løn, kunde det ikke nytte at ofre paa Skolernes Udstyrelse.

Müller oplyste, at København, hvad Lærrelønningerne angik, endnu stod paa Forhandlingernes Standpunkt; men at Lønnen der ifølge Loven skulde forhøjes og sikkert vilde naa tæt op mod en Slutløn af 4000 Kr. Aarhus Byraad var ikke bange for at bevilge Penge til Bygninger og deres Udstyrelse. I forrige lukkede Møde blev der saaledes bevilget 4000 Kr. til Glasmalerier i det gamle Raadhus, til hvilket man i det hele taget uden at blinke bevilgede den ene halve Snes Tusinde efter den anden. Man var heller ikke nøjeregnende, naar det gjaldt Skolernes Ydre; men man var sikkert endnu ikke kommet til Erkendelse af, at det for Udviklingen vilde være klogere at se paa de levende Mennesker, der skulde arbejde i Skolebygningerne. Feriespørgsmaalet, som var fremdraget af Hr. Jakob Jensen, kom ikke Sagen ved. Han skulde imidlertid nu

tage sit Forslag tilbage, men maatte forbeholde sig at komme med det igen ved Budgetbehandlingen.

Jakob Jensen fandt, at Skolernes Udstyrelse var saa tarvelig, som den kunde være. I Gøteborg, var der lige blevet bygget en Skole af Størrelse som Skolen i Finsensgade, men 100000 Kr. dyrere, og i Malmø havde en Skole af lignende Dimensioner været endnu meget dyrere. Aarhus kunde ikke konkurrere med København hverken paa Lærerlønningernes eller paa Skattens Omraade, da København dannede en Stat i Staten. Lærerne her havde ikke ønsket højere Løn, og for Resten var der meget, der talte for, at mange Lærere lige saa gerne vilde til Aarhus som til København, og Faren for, at Lærerne skulde drage til denne By, var næppe saa stor, som den blev gjort til, og vilde sikkert forlængst have vist sig, hvis den virkelig var af Betydning.

Nørgaard skulde give Hr. Müller Ret i, at Byraadet undertiden kunde være mere nøjeregnende med Hensyn til de kommunale Bygningers Udstyrelse; men han syntes dog nok, at man de senere Aar ogsaa havde tænkt ganske betydeligt paa de levende Mennesker. Det glædede ham, at Hr. Müller havde taget sit Forslag tilbage; men da det syntes at være sket ud fra den Forudsætning, at Forslaget atter vilde blive stillet ved Budgetbehandlingen, maatte han dog udtale sin Betænkelighed ved at lade Kommunen gaa videre med Forhøjelse af Lønningerne, ogsaa fordi dette syntes at være en mærkelig Vej at gaa, naar man ønskede at lægge disse Dele af de kommunale Udgifter over paa Staten. Han betvivlede, at han kunde gaa med til Forslaget, selv om det blev udsat til Budgetbehandlingen, og han

var enig med Hr. Jakob Jensen i, at Aarhus ikke kunde konkurrere med København.

Müller gjorde opmærksom paa, at Lærerne hidtil ikke havde kunnet medtaget deres Anciennitet ved Forflyttelse til København, men at dette Forhold nu vilde blive forandret. Dersom København og Frederiksberg vedtog Slutlønninger paa 36 à 3800 Kr., medens Aarhus blev staaende ved 3000 Kr., vilde der aldeles sikkert ske en Udvandring af Lærere fra Aarhus og det ikke af de mindst brugbare.

Mousten skulde indrømme, at Lærerne ikke havde andraget om højere Løn, men han troede nok, de ønske dette.

Jakob Jensen kendte ikke Lærernes Ønsker, før de blev fremsat. Med Hensyn til Anciennitetsspørgsmaalet kunde han tænke sig, at man i København stillede sig som her og ikke ønskede at antage Lærere, der var noget oppe i Aarene. I Skolekommissionen her havde der endog hævet sig Røster for ikke at antage en Lærer, der var over 35 Aar.

Müller bekræftede, at der i Kommissionen havde været Tale om at fastsætte en Aldersgrænse, men dette Spørgsmaal havde ogsaa haft sin økonomiske Side, som nu vilde bortfalde, da Kommunerne for Fremtiden kun skulde udrede Grundlønnen.

Formanden foreslog Sagen henvist til Budgetudvalget forud for Overgangen til 2. Behandling.

Nørgaard mente, at Beløbet maatte tages af Kassebeholdningen, da det ved Budgettets Lægning ikke kunde lægges paa Befolkningen.

Mousten kunde ikke se noget til Hinder

for at udbetale Lønningerne efter den ny Skala, førend Skoleplanen blev approberet.

Indstillingen overgik til 2. Behandling og henvises til Budgetudvalget.

10. (J. Nr. 146—1908). Den foreliggende Indstilling fra Budgetudvalget om Udredelse af 2200 Kr. til **Cyklestriber** i Bruunsgade vedtoges.

11. (J. Nr. 211—1908). Indvarsling til Generalforsamling i **Hads- Ning- Herreds Jernbane** den 17. d. M.

Hr. Simonsen valgtes til Kommunens delegerede.

12. (J. Nr. 172—1908). Andragende fra »Dansk Templar Orden« om **Nedsættelse af Lejeafgift for »Vennelyst«**.

J u l. A n d e r s e n meddelte, at Udvalget ikke kunde anbefale Andragendet. Andragerne gjorde gældende, at de havde haft ekstra Udgifter til en Danseestrate, uagtet der var stillet dem i Udsigt, at de kunde benytte Teatersalen. Dette sidste var naturligvis ikke Tilfældet. Ligeledes var de gaaet ud fra, at Orkesteret kunde deles, men der var med Hensyn hertil kun sket det, at Udvalgets Formand derom havde henvist dem til Forhandling med Musikdirektøren. Endelig beklagede de sig over, at de havde haft Udgifter til Kontrol; men dertil var at sige, at de havde faaet samme Kontrol overladt som alle andre, der lejede »Vennelyst«. Udvalget skulde derfor indstille, at Afgiften blev fastholdt, og henstille, at det blev meddelt Ordenen, at Beløbet uopholdelig maatte betales.

Andragendet afsloges.

13. (J. Nr. 23⁶—1908). Beretning om **Folkebiblioteket** i 1906--07.

Til Efterretning.

14. (J. Nr. 22—1908). De foreliggende **Købekontrakter** med Gasværkskasserer Neergaard og Købmand

J. A. Alstrup angaaende nogle mindre Arealer af Matr. Nr. 1 c af Købstadens Markjorder fra Marselisborg til Sammenlægning med deres Villa-parceller godkendtes.

